

BESSENYEI BENJÁMIN PATRIK

Osztatlan tanári képzés – magyartanár, történelemtanár
és állampolgársági ismeretek tanára
Osztatlan, 7. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. habil Böhm Gábor
egyetemi docens, PTE BTK

NEHÉZ HETEK KRÓNIKÁSA - GALGÓCZI ERZSÉBET PARASZTÁBRÁZOLÁSA

Kulcsszavak: *Galgóczi Erzsébet; parasztábrázolás; szocialista realizmus; riport; irodalmi szociográfia*

Dolgozatom Galgóczi Erzsébet parasztábrázolását és azt meghatározó kontextusokat tárgyalja. Feltevésem szerint a szerző parasztábrázoló prózáját egyaránt meghatározta a szocialista átalakulás iránti elkötelezettség, valamint a szociografikus ábrázolás igénye. Az életmű egyes darabjait e két szempont alapján vizsgálom. Galgóczi írói indulását a hatvanas években meghatározta a korszakban újfogalmazott szocialista realizmus, valamint az Élet és Irodalom hasábjain folytatott vita a parasztábrázolásról. A stílus és a vita mintái korreláltak marxista világnézetével, ennek keretében illeszkedett az átalakulóban lévő paraszti világhoz fordulása a műveiben. Az életműben meghatározó szerepet játszik a paraszti társadalom. Az író szociografikus riportjaiban és szépprózájában egyaránt hivatástudattal fordult saját osztálya felé. A két műfaj ugyan elkülönül Galgóczi munkásságában, ám témaként és idézetek, átvételek formájában korrelálnak egymással. Szépirodalmi művei szociografikus vonatkozásokat mutatnak magukon, melyek célja regényei és novellái valóságtartalmának legitímációja. Vizsgálódásomban Galgóczi két regényét emelem ki: az 1961-es Félútont és az 1972-es Pókhálót. A két mű egy-egy termelőszövetkezeti elnököt állít fókuszba, akiknek sorsán keresztül a falvakban uralkodó világot ábrázolja Galgóczi, mégpedig e világ igazságtalanságaival, gazdasági és társadalmi gondjaival együtt. Az ábrázolt paraszti sorsokban elsősorban az embert fedezi fel, aki a társadalom és a politikum számára csupán azért paraszt, mert falun él, onnan származik, ám ez a létezés mód nem töltődik fel szakrális vagy idillikus, misztifikált, sztereotip tartalommal. Ebben látom Galgóczi parasztábrázolásának újítását a korszakban. A dolgozat exkurzusaként megvizsgálom az életrajzi Galgóczi Erzsébet jelenlétét az életműben. Számos műve rendelkezik önéletrajzi elemekkel, ami felveti a szövegek életrajzi olvasatának lehetőségét. Ennek kapcsán érintem az autofikció, az autobiográfia, valamint az önéletrajzi tér fogalmakat, reflektálva ezek lehetséges interpretációs hozadékaira.